

Dosarul nr. 2ra-1462/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. S. Ghercavii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Ciobanu, A. Garbuz)

ÎNCHEIERE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Stoian Oleg împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală și a fost admis apelul declarat de Stoian Oleg, fiind modificată hotărârea din 21 decembrie 2020 a Judecătoriai Bălți, sediul Central,

constată:

La data de 13 februarie 2020, Stoian Oleg a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 17 iulie 2017, de către SUP IP Bălți a fost începută urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d), 189 alin. (3) lit. e) din Codul penal, ulterior fiind recunoscut în calitate de bănuț și învinuit în temeiul art. 166 alin. (2) lit. d), 189 alin. (3) lit. e) din Codul penal.

A menționat că prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Bălți, Natalia Bordei, din 29 mai 2018, a fost scos de sub urmărire penală, din motiv că în acțiunile

lui lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d), 189 alin. (3) lit. e) din Codul penal, cauza penală fiind clasată.

Reclamantul a susținut că pe cauza dată, a fost reținut 72 de ore, iar, ulterior au fost eliberate mandat de arest, aflându-se în arest.

A afirmat că prin acțiunile ilegale ale organelor de drept i-a fost cauzat prejudiciu moral, ce s-a manifestat prin suferințe fizice și psihice. Durerea, suferința și rănille psihice i-au cauzat o traumă de ordin psihologic, aflându-se toată această perioadă într-o stare permanentă de frică, disconfort și retrăire, neavând posibilitatea de a savura modul obișnuit de trai. Până la reținerea sa a muncit, întreținea familia, iar, de la momentul reținerii până la eliberarea din custodia statului, soția și copilul au dus câteva luni o viață foarte grea.

Stoian Oleg a solicitat încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Stoian Oleg și s-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Stoian Oleg, cu titlu de prejudiciu moral suma de 3000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 24 decembrie 2020, Stoian Oleg a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 21 decembrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul Central în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 06 ianuarie 2021 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

La 20 ianuarie 2021 Procuratura Generală a declarat apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală și a fost admis apelul declarat de Stoian Oleg, fiind modificată hotărârea din 21 decembrie 2020 a Judecătoria Bălți, sediul Central, prin majorarea cuantumului prejudiciului moral încasat de la Ministerul Justiției în beneficiul lui Stoian Oleg de la 3000 de lei până la 10 000 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută. Totodată, s-a încasat din contul bugetului de stat în beneficiul lui Stoian Oleg cheltuielile de judecată în mărime de 2500 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că ordonanța de scoatere de sub urmărire penală și clasarea cauzei penale din 29 mai 2018, îi acordă lui Stoian Oleg dreptul de a cere repararea prejudiciului suferit în temeiul Legii privind modul de

reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Astfel, Curtea de Apel Bălți a conchis că, ținând cont de faptul că în perioada derulării acțiunilor de urmărire penală Stoian Oleg s-a aflat sub arest preventiv de la 17 iulie 2017 până la 15 septembrie 2017, apoi în arest la domiciliu până la 15 octombrie 2017, a fost învinuit de comiterea unei infracțiuni grave și urmărirea penală a durat aproximativ un an, cuantumul prejudiciului moral încasat de instanța de fond este insuficient, suma de 10 000 de lei fiind o compensație rezonabilă și echitabilă. Prin urmare, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, starea de stres și frustrarea cauzate reclamantului, această despăgubire corespunde și criteriilor de despăgubire stabilite de CEDO prin jurisprudența sa.

Totodată, instanța de apel a considerat necesară compensarea din contul bugetului de stat a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 de lei, suportate de către Stoian Oleg în legătură cu examinarea prezentei cauze.

La data de 04 august 2021 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți și hotărârii din 21 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului s-a invocat interpretarea în mod eronat a legii și aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel.

Recurentul a indicat că art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, prevede expres cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești. Astfel, unul din aceste cazuri este și scoaterea persoanei de sub urmărire penală (art. 6 lit. b).

Ministerul Justiției consideră că la emiterea soluției pe caz, instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în condițiile în care, pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, urmează a fi întrunite cumulativ atât condițiile prevăzute de art. 6 – dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 – cazurile de reparare a prejudiciului material și moral, acestea fiind indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

A susținut că nu este suficientă pentru repararea prejudiciului material și moral doar emiterea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, fiind necesar de a fi constatat faptul reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerea ilegală la răspundere penală, condamnare ilegală, confiscarea ilegală a averii, supunerea ilegală la muncă neremunerată în folosul comunității, efectuării ilegale a perchezițiilor, ridicării, punerii sub sechestru a averii sau suspendării ilegale din funcție, precum și în alte situații, în

care s-ar limita drepturile persoanelor fizice/juridice, supunerea ilegală la arest administrativ, reținerea administrativă ilegală sau aplicarea ilegală a amenzii administrative de către instanța de judecată, efectuarea măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației, ridicarea ilegală a documentelor contabile și a altor acte, bani, ștampile, blocarea conturilor bancare.

În acest context, recurentul a afirmat că, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești, atrage răspunderea statului, or, este necesară constatarea ilegalității actului procedural. Însă, în speță, organul de urmărire penală a acționat cu bună-credință, cu diligență suficientă și a întreprins toate măsurile necesare în vederea efectuării obiective a tuturor acțiunilor de urmărire penală.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 03 iunie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost recepționată de către recurent la data de 28 iunie 2021 (f.d. 140, 152).

Astfel, recursul, declarat la data de 04 august 2021, este în termen.

La 02 septembrie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Stoian Oleg și a și Procuraturii Generale, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 156, 158-159).

Prin referința depusă la 07 octombrie 2021, Procuratura Generală a susținut poziția Ministerului Justiției și a solicitat admiterea recursului.

Intimatul Stoian Oleg nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Justiției se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic